

Regimentsverzameling “Brigade en Garde Prinses Irene”

Jaarverslag 2020

Bezoekadres:

Genm de Ruyter van
Steveninckkazerne
Eindhovensedijk 42
5688 GN Oirschot
Tel: 040-266 5665

Website; [www.fuseliers.nl/-
Regimentsverzameling](http://www.fuseliers.nl/-Regimentsverzameling)

Postadres

17 Painbat GFPI
T.a.v. Sie S1/Museum
Postbus 33
5688 ZG Oirschot
email: museum@fuseliers.nl

Openingstijden:

Zie i.v.m. COVID website (woensdag
van 10.00 – 16.00 uur of op afspraak).

Steller:

Lkol b.d. F.E.T.J. van Dijk

Conservator:

Dhr. J.W.H. Sonnemans

Veel van onze regimentsactiviteiten worden mede mogelijk gemaakt door het vfonds met middelen uit de Nationale Postcode Loterij en de BankGiro Loterij.

Inhoudsopgave

<u>Inleiding</u>	Blz 4
<u>Algemene informatie Regimentsverzameling</u>	Blz 5
<u>Beleidsplan en missie</u>	Blz 6 - 8
<u>Governance en terugblik 2020</u>	Blz 9 - 12
1) Conservator en vrijwilligers	
2) Herijking geregistreerd museum	
3) COVID-19	
4) Museumregistratie	
5) Doorontwikkeling historisch cluster	
6) Beveiliging	
7) Jaarvergadering CCKL	
<u>Onderzoek en educatie</u>	Blz 13 en 14
<u>Publicaties</u>	Blz 15
<u>Collectie</u>	Blz 16 - 18
1) Inleiding	
2) Bruikleenobjecten	
3) Poortwachters en ornamenten	
4) Uitleen collectie	
<u>Afstoting, schenking en verwerving</u>	Blz 19 - 21
1) Afstoting	
2) Schenkingen	
3) Verwerving	
<u>Bezoekers</u>	Blz 22
1) Bezoekers algemeen	
2) Totaal aantal bezoekers in 2020	
<u>Conclusie en vooruitblik 2021</u>	Blz 23
<u>Verzendlijst</u>	Blz 24

Inleiding

Defensie en traditie horen bij elkaar. Traditie en eenheidsvorming zijn de basis voor het "wij-gevoel" van een onderdeel. Het gevoel "ergens bij" te horen geeft kracht en spirit om een taak uit te voeren in alle omstandigheden. "*Trots zijn op*" en "*vertrouwen hebben in*" de eigen eenheid zijn bewezen *force multipliers* (Korpsgeest/*Esprit de Corps*). Het aanwenden van militair historisch erfgoed voor deze doelstelling heeft dus een directe relatie met de "*core business*" (het leveren van gevechtskracht) van de krijgsmacht in het algemeen en die van het Commando Landstrijdkrachten in het bijzonder. Binnen het Commando Landstrijdkrachten heeft een regiment onder meer de taak de herinnering levend te houden aan de krijgsverrichtingen van het stamonderdeel en de voorgangers.

De Regimentsverzameling¹ Brigade en Garde Prinses Irene is een historische collectie over de Koninklijke Landmacht met een heel specifiek onderwerp, namelijk de geschiedenis van de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene (1940 – 1945) en het Garderegiment Fuseliers Prinses Irene (1946 – heden)². Het is een typische regimentsverzameling en heeft vooral een rol in de traditiebeleving en de eenheidsvorming van het Garderegiment Fuseliers Prinses Irene.

De Regimentsverzameling is gevestigd in en om de gebouwen 8, 10 (Regimentsmess "Congleton") en 28 van de Generaal-majoor de Ruyter van Steveninckkazerne te Oirschot. Deze gebouwen behoren tot de eerste negen oorspronkelijke gebouwen uit 1946 van deze kazerne en omsluiten de bataljonsappélplaats met het GFPI-monument.

In 2016 is hier ook de historische verzameling van het Regiment Limburgse Jagers gevestigd. Beide collecties zijn voorzien van ornamenten en poortwachters, waardoor een permanent historisch cluster is ontstaan. In 2019 een project gestart om het voormalig wachtgebouw (95) in oude luister te herstellen en geschikt te maken voor horeca-activiteiten als deel van het project "Groene Corridor".

Ook in 2020 is er overleg geweest met de Gemeente Oirschot en 13 Lichte Brigade. De vervolgspraak staat gepland in het voorjaar van 2021.

---

¹ In dit jaarverslag worden de termen regimentsverzameling en historische collectie (de formele benaming binnen het Commando Landstrijdkrachten) beiden gebruikt.

² Als in dit jaarverslag gesproken wordt over het Garderegiment Fuseliers Prinses Irene, wordt ook bedoeld het Regiment Prinses Irene (1946 – 1948) en het Garderegiment Prinses Irene (1948 – 1952).

Algemene informatie Regimentsverzameling

De Korpsverzameling van het Garderegiment Fuseliers Prinses Irene (GFPI), zoals de oude aanduiding luidde, bestaat al sinds de jaren vijftig van de vorige eeuw. Vanaf juli 1965 werden, vanwege de opheffing van de vredesregimenten bij de opleidingsdepots, alle regimentstaken overgedragen aan 13 Pantserinfanteriebataljon (Painfbat). Vaandel en museum verhuisden van Vught naar Schalkhaar (13 Painfbat GFPI).

In 1992 verhuisde de verzameling met de overdracht van de regiments-traditie van 13 Painfbat aan 17 Painfbat naar de Generaal-majoor de Ruyter van Steveninckkazerne in Oirschot. Daar kwam een volledig gebouw ter beschikking (gebouw 25, inmiddels gesloopt). Dat was meer dan een verdubbeling van de beschikbare ruimte in Schalkhaar. Vanaf dat moment werd ook intensief samengewerkt met de Stichting Historie en Documentatie van de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene³. De presentatie verbeterde daardoor enorm.

In 1999 verhuisde de Regimentsverzameling opnieuw, nu naar de gebouwen 8 en 28, nabij de ingang van de kazerne. Hier werd ook een museumwinkel ingericht die wordt beheerd door de HC-vrijwilligers.

Het bestuur van de Stichting Brigade en Garde Prinses Irene koos bewust voor het pad van museumregistratie en in 2002 werd de Regimentsverzameling voorlopig ingeschreven in het Nederlands Museumregister. Hoewel het een regimentsverzameling is, en de term "museum" sinds mei 2005 niet meer wordt gebruikt, wil het bestuur zoveel mogelijk werken volgens de normen die voor musea gelden, uiteraard begrensd door de financiële en personele mogelijkheden.

In 2005 werd de status van Geregistreerd Museum behaald.

In 2010 werd de Regimentsverzameling herijkt als Geregistreerd Museum.

In 2021 volgt wederom een herijking.

³ Deze stichting werd in 1986 opgericht om de privéverzameling van Hans Sonnemans in onder te brengen. De collectie "Historische zaken en documentatie" werd initieel (jaren tachtig/negentig van de vorige eeuw) gebruikt voor exposities in Veghel en Overloon, en ter aanvulling van de Korps-/Regimentsverzameling van het Garderegiment Fuseliers Prinses Irene.

Beleidsplan en missie.

In januari 2018 heeft het bestuur van de Stichting Brigade en Garde Prinses Irene een vernieuwd "Beleidsplan Regimentsverzameling van de Stichting Brigade en Garde Prinses Irene" voor de periode 2018 – 2022 vastgesteld (zie hiervoor www.fuseliers.nl/Regimentsverzameling). Dit beleidsplan fungeert tevens als collectieplan en vervangt het verouderde beleidsplan voor de periode 2011 – 2014. In 2019 is dit beleidsplan wederom herzien om te kunnen voldoen aan gewijzigde wet- en regelgeving en nieuwe richtlijnen m.b.t. herijking museumregistratie (m.n. codes).

Missie van de Regimentsverzameling

- Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene verzamelt, beheert en behoudt objecten van historische of traditionele waarde die behoren tot de belangensfeer van de voormalige Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene en het Garderegiment Fuseliers Prinses Irene.
- Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene werkt op (semi)-professionele wijze en houdt zich aan een vastgesteld verzamelbeleid.
- Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene wil met de collectie het Garderegiment Fuseliers Prinses Irene ondersteunen door het uitdragen van de geschiedenis en tradities binnen het Commando Landstrijdkrachten, maar zeker ook daarbuiten.
- Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene fungeert hiermee tevens als een visitekaartje voor het Commando Landstrijdkrachten.
- Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene wil zo goed mogelijk toegankelijk zijn, vooral voor regimentsleden, haar veteranen en thuisfront maar ook voor belangstellenden van buiten de kazerne.
- Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene onderschrijft het beleid en de regelgeving vanuit de Traditie Commissie Koninklijke Landmacht.
- Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene is een geregistreerd museum in het Nederlands Museumregister.

Voortgang beleidsvoornemens.

In het beleidsplan 2018 – 2022 staan acht beleidsvoornemens. In 2020 zijn de volgende actiepunten uit het beleidsplan uitgevoerd of opgepakt:

A. Het opschonen van de voltooide basisregistratie, het verwerken van de papieren registratie en een begin maken met de documentatie van de collectie.

“Nieuwe objecten” worden geregistreerd in ADLIB. Hier is nog steeds een achterstand, maar deze achterstand is in het afgelopen jaar gestaag ingelopen.

B. Blijven zoeken naar een oplossing voor de slechte situering van het depot en de huisvesting in twee gescheiden gebouwen.

Voorlopig kan Defensie niet voldoen aan de toegezegde € 500.000,- t.b.v. het historisch cluster vanwege andere infrastructurele prioriteiten. Het overleg krijgt een vervolg in het voorjaar 2021 (planning maart). Op dit moment lopen de werkzaamheden voor het project voor gebouw 95 door. V.w.b. de gebouwen van de Regimentsverzameling is er nog geen zicht op renovatie of budget. In overleg met de Sectie S4 (logistiek) 17 Painfbat GFPI worden de meest noodzakelijke zaken aangepakt middels de “Regeling KleinSchalige aanpassingen” (KSA) van het ministerie van Defensie.

C. Plannen en uitvoeren van een herinrichting van de vaste presentatie (eind 2020 maar in ieder geval deze beleidsperiode).

De herinrichting van de vaste presentatie (m.n. gebouw 28) wordt verder doorgeschoven in deze beleidsperiode. Gerelateerd (renovatie) aan punt B.

D. Betere invulling geven aan de samenwerking met de Sectie Communicatie van 13 Lichte Brigade en Historische Collectie Limburgse Jagers.

De samenwerking met de Sectie Communicatie 13 Lichte Brigade heeft geresulteerd in meer bezoekers o.a. door de Franse Ambassadeur.

De samenwerking met de Historische verzameling Regiment Limburgse Jagers verbetert, maar kan altijd beter. De beperkingen v.w.b. COVID-19 dragen hier uiteraard niet aan bij.

E. Aandacht vragen voor de beperkte sanitaire faciliteiten voor bezoekers.

Er wordt gezien of er hiervoor gebruik gemaakt kan worden van de "Regeling KleinSchalige Aanpassingen". Zie ook punt B. en C..

F. Aandacht blijven vragen voor de unieke mogelijkheden met betrekking tot het "historisch cluster" op het kazerneterrein, met een betere bereikbaarheid van bezoekers van buiten de kazerne.

Op de (middel)lange termijn ziet Defensie zeker mogelijkheden om het poortgebouw en het historisch cluster verder te ontwikkelen. Zij ziet de kansen die het heeft voor de Groene Corridor, de recreant, het in de etalage zetten van Defensie en de musea op het terrein. De gemeente Oirschot is ook nog volledig verbonden aan de ontwikkeling van het poortgebouw en het historisch eiland. Ook is de gemeente Oirschot blij met de recent genomen maatregelen om het gebouw 95 in het goede staat te krijgen.

G. Actief op zoek gaan naar uitbreiding en "verjonging" van het vrijwilligersbestand van de Regimentsverzameling.

Blijft een punt van aandacht. Het is moeilijk om de juiste vrijwilligers te werven ("vrijwillig is niet vrijblijvend"). Luitenant-kolonel F.E.T.J. (Andy) van Dijk heeft aangegeven om per 01 jan 2021 te stoppen met zijn activiteiten (ondersteuning conservator).

H. Doorlichten van het verzekeringspakket van de Regimentsverzameling door een deskundige.

Punt voor deze beleidsperiode, mede in relatie tot diefstallen en inbraken van militaria in het algemeen en van de Tweede Wereldoorlog in het bijzonder.

Governance en terugblik 2020

Governance

De Stichting Brigade en Garde Prinses Irene fungeert als koepelorganisatie voor alle aan het Regiment gerelateerde verenigingen en stichtingen. De Regimentsverzameling maakt, als zelfstandige rechtspersoon, integraal deel uit van deze koepelorganisatie. Het stichtingsbestuur draagt de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene en wordt daartoe ondersteund door een conservator⁴ en diverse vrijwilligers.

1) Het bestuur van de stichting bestond op 31 december 2020 uit:

Voorzitter	Bgen b.d. A.T. Vermeij
Vicevoorzitter	Kol H.A.J.M. Jacobs
Secretaris	Kap L. van Beek (Regimentskapitein)
Penningmeester	Lkol b.d. H. Laurens
Lid VOSKNBPI	Genmaj b.d. R.W. Hemmes
Lid VVVGFPPI en VOS GRPI	Lkol b.d. F.E.T.J. van Dijk
Lid VVOGFPI	Maj B.P. Hoeberichts
Lid ROOV	Adj J.J.H. Borrenbergs (Regimentsadjutant)
Lid "Genootschap"	Mevr. N. Swinkels
Lid "Westenberg"	Adj J. de Lange
Conservator	Dhr. J.W.H. Sonnemans
Commissaris	Lkol G.R. Dimitriu (Regimentscommandant)

2) Conservator en vrijwilligers.

De conservator is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken: het aansturen van de HC-vrijwilligers, verwerving, afstoting etc.. Het museum wordt gerund door een (te) kleine groep vrijwilligers (drie) en er is voorlopig geen zicht op aanwas. De verscherping van de toegangsregelingen en COVID-19 werken ook niet mee bij het werven van nieuwe vrijwilligers.

Alle vrijwilligers zijn in het bezit van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en een defensiepas (type 2 of 4) t.b.v. toegang tot de kazerne. Luitenant-kolonel F.E.T.J. (Andy) van Dijk heeft aangegeven om per 01 jan 2021 te stoppen met zijn activiteiten (ondersteuning conservator) voor de Regimentsverzameling.

---

⁴ Een conservator is verantwoordelijk voor het beheer van de collectie.

Het vrijwilligersteam Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene in 2020 bestond uit:

Dhr. J.W.H. (Hans) Sonnemans (conservator)

Lkol b.d. F.E.T.J. (Andy) van Dijk (ondersteuning conservator)

Dhr. Harrie Dijkhuizen

Dhr. Hans van Schaik

In september en oktober bleken plotsklaps de defensiepassen van beide vrijwilligers te zijn verlopen. De conservator heeft onevenredig veel tijd en inspanning moeten leveren om dit recht te zetten. Tevens leidde dit ongemak tot enorme frustratie bij de twee vrijwilligers.

Terugblik 2020

3) COVID-19

Het jaar 2020 zal met de COVID-19 pandemie de geschiedenisboeken in gaan. Maatschappelijk gezien werden m.n. de horeca en de cultuursector buitengewoon hard getroffen. De cultuursector, en dat geldt zeker voor de musea, kon uitstekend anticiperen op de initieel afgekondigde regeringsmaatregelen. De cultuursector werd echter het slachtoffer van het streven om reisbewegingen zoveel mogelijk te beperken. Gevolg was dat alle musea en dus ook de Regimentsverzameling verplicht werden gesloten.

Op 13 maart werd het bestuur door de voorzitter TCKL - namens C-LAS – geïnformeerd dat de Historische Collecties van de Landmacht in ieder geval tot 31-3-2020 voor publiek gesloten moesten blijven en werkzaamheden door de vrijwilligers aldaar slechts tot het meest noodzakelijke te beperken. De reden hiervoor was dat de historische collecties CLAS niet behoren tot de defensie-kernactiviteiten, en gelet op de aanwijzingen en oogmerk van de CDS zou de sluiting bijdragen aan het beperken van besmettingsrisico's. Door de vrijwilligers werd de Regimentsverzameling en de aanwijzingen voor bezoekers volledig aangepast aan de voorgeschreven "corona-maatregelen voor musea".

De initiële sluiting duurde uiteindelijk tot 1 september waarna bezoek – onder voorwaarden – weer mogelijk werd. Op 15 oktober en daarna op 18 november werd op last van Commandant Landstrijdkrachten de publieke toegang tot de Regimentsverzameling wederom verboden. Dit verbod gold tot Kerstmis 2020 i.c. begin januari 2021 en is van overheidswege in december verlengd tot tenminste 19 jan 2021. Meerdere reeds geplande bezoeken en activiteiten zijn hierdoor komen te vervallen. De Regimentsverzameling voldoet aan de richtlijnen COVID-19. Op het moment dat de sluiting voor musea - en expliciet de historische collecties CLAS op een defensie terrein - wordt opgeheven kan deze gelijk weer open.

4) Museumregistratie.

Doel van deze audit is het beoordelen van de mate waarin de bedrijfsvoering voldoet aan het gestelde in de Museumnorm 2015. De Museumnorm 2015 betreft een specifiek museale standaard met kwaliteitscriteria met betrekking tot de hoofdfuncties van een museum. De audit omvat een bureauonderzoek (o.a. aan de hand van de door de instelling zelf uitgevoerde analyse inclusief onderliggende documenten), interviews en observaties tijdens een bezoek. Hoofddoel van het bezoek is om een beter beeld te krijgen van beleid en procedures zoals beschreven in de interne analyse en de werking hiervan in de praktijk.

Op woensdag 8 januari vond het audit bezoek plaats en werd uitgevoerd door mevr. B. (Bonnie) Nilhamn. Tijdens het auditbezoek werd gesproken met de conservator en de vrijwilligers over: collectiebeheer, documentatie en registratie, onderzoek, educatie, tentoonstellingen, bestuur en beleid, beveiliging en veiligheid, financiën en personeelszaken. A.d.h.v de audit is een rapport opgesteld waarin de bevindingen werden samengevat en waarin werd aangegeven in welke mate het museum voldoet aan de Museumnorm.

Op 16 april is het bestuur geïnformeerd over de gehouden audit. Uit het onderzoek bleek dat er nog een aantal tekortkomingen waren om direct tot herijking over te gaan. De meeste vragen gaan over de onlangs verscherpte regelgeving (2018). Vanwege de beperkingen m.b.t. COVID-19 is uitstel gevraagd tot mei 2021 voor het aanleveren van de gevraagde informatie en oplossen van de geconstateerde tekortkomingen. Mevr. B. Nilhamn heeft hiertoe vanuit het Museumregister advies en assistentie aangeboden.

5) Doorontwikkeling historisch cluster.

Op dinsdag 29 jan 2019 hebben de toenmalige Commandant 13 Lichte Brigade, Brigade-generaal Gerard Koot, en wethouder Piet Machielsen van de Gemeente Oirschot de sleutel van het oude wacht-/poortgebouw overgedragen aan projectleider Stef de Wit (majoor b.d.). Het project "t

Wachthuis 95" is dan ook op deze datum officieel van start gegaan. Het pand (gebouw 95) wordt de komende vijf jaar volledig gerenoveerd en weer in gebruik genomen. Het gaat deels dienst doen als informatiecentrum en is daarnaast onderdeel van "De Groene Corridor". Gebouw 95 ligt in de directe omgeving van de Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene en de invulling hiervan kan op termijn leiden tot een betere ontsluiting, of eenvoudigere toegang tot het historisch cluster.

Het idee om het "eiland" met de eerste gebouwen van de legerplaats (lees wachtgebouw en de lage gebouwen van het museum en omgeving) met een hek te compartimenteren, krijgt steeds meer draagvlak. Er worden hierover gesprekken gehouden met wethouder Piet Machielsen van de Gemeente Oirschot, Stichting Behoud Erfgoed Oirschot, 13 Lichte Brigade, de Oirschotse musea en het Basecommando van de Generaal-majoor de Ruyter van Steveninckkazerne.

Voorlopig kan Defensie niet voldoen aan de inmiddels toegezegde € 500.000,- vanwege andere infrastructurele prioriteiten. Het overleg krijgt een vervolg in het voorjaar 2021 (planning maart). Op dit moment lopen de werkzaamheden voor het project voor gebouw 95 door. V.w.b. de gebouwen van de Regimentsverzameling is er nog geen zicht op een grondige renovatie.

6) Beveiliging

In 2020 werd de militaire museumwereld opgeschrikt doordat er bij diverse militaire musea of verzamelingen werd ingebroken. Blijkbaar is er een goede afzetmarkt voor (m.n. Duitse) objecten uit de Tweede Wereldoorlog en is dit door criminelen ontdekt. Gezien de ligging op het afgesloten en bewaakt kazerneterrein en het ontbreken van Duits materiaal in de collectie wordt de kans op een inbraak bij de Regimentsverzameling minimaal geacht.

Toch moet er bestuurlijk een afweging gemaakt worden om de Regimentsverzameling - op korte termijn - te voorzien van een eigen bewakings-/beveiligingssysteem. Veel van de aanwezige objecten uit de Regimentsverzameling zijn zeer zeldzaam en daardoor kostbaar en/of onvervangbaar. Alleen al de aanwezigheid (zichtbaarheid) van een bewakingssysteem zou voldoende afschrikkend kunnen werken.

7) Commissie Collecties Koninklijke Landmacht (CCKL)

Vanwege de opgelegde beperkingen m.b.t. COVID-19 werd de in november 2020 geplande jaarlijkse vergadering CCKL en het bijbehorende infomoment Traditie Commissie KL (TCKL) tot nadere datum uitgesteld.

Onderzoek en educatie

1. Door het gehele jaar werden vragen beantwoord die werden gesteld via beide websites en vanuit het NIMH. Dit varieert van vragen over de krijgsverrichtingen van de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene tot vragen omtrent informatie over personen. Deze laatste vragen komen vaak van familieleden of nabestaanden van 1^e generatie veteranen (Tweede Wereldoorlog en vml. Ned-Indië).
2. Nieuw ingestroomde fuseliers en onderofficieren krijgen standaard een rondleiding door het museum en moeten een opdracht uitvoeren gerelateerd aan de geschiedenis/traditie in en rond de Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene. Nieuw geplaatst personeel wordt daarmee gelijk ingewijd in de regimentsgeschiedenis en de daarbij behorende tradities. Vanwege de opgelegde sluiting door Commandant Landstrijdkrachten is dit vanaf maart 2020 onmogelijk geweest en wordt dit belangrijk bezoek (t.b.v. vorming en korpsgeest) doorgeschoven naar 2021.

Een nieuw geplaatste militair met veel aandacht voor de geschiedenis van het ceremonieel tenue.

3. Het jaar 2020 stond in het teken van "75 jaar Vrijheid". Vanuit het Regiment was er contact met het scholenproject in de Gemeente Maasdriel voor de herdenking en viering van 75 jaar bevrijding van deze gemeente. De Prinses Irene Brigade heeft hier in april 1945 felle gevechten geleverd met de Duitse bezetter, waarbij twaalf Irenemannen sneuvelden. Ook dit scholenproject en overige activiteiten "sneuvelden" als gevolg van COVID-19.

4. Vanuit de Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene is en wordt ondersteund bij de research naar de inzet van de overzeese detachementen van de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene (KNBPI) tijdens de Tweede Wereldoorlog. In totaal werden drie detachementen KNBPI gevormd en uitgezonden naar de koloniën.

Twee detachementen KNBPI werden uitgezonden naar West-Indië (Suriname en de Antillen) en een derde detachement KNBPI naar Nederlands Oost-Indië (het huidige Indonesië). Dit detachement heeft Oost-Indië nooit bereikt vanwege de capitulatie aan Japan en week uit naar Ceylon (het huidige Sri Lanka). In augustus 1942 is dit detachement KNBPI deels overgegaan in de Marine Luchtvaart Dienst (grondpersoneel) en het nieuw opgerichte Korps Insulide.

Publicaties

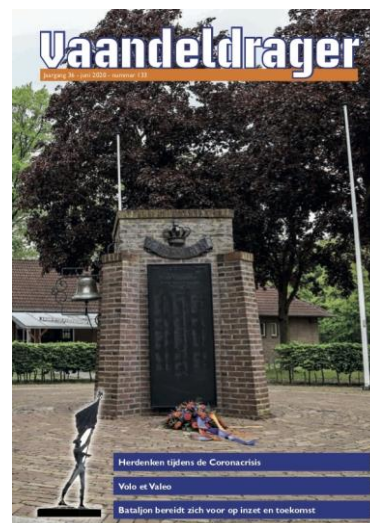
1. Vaandeldrager (www.fuseliers.nl/vaandeldrager/);

In de rubriek "Uit de museumvitrine" belicht de Regimentsconservator, Hans Sonnemans, een voorwerp of onderwerp uit de collectie van onze Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene. De onderwerpen waren in 2020:

- Vaandeldrager 132; "De gevechten bij Hedel, april 1945".
- Vaandeldrager 133; "75 jaar na dato - Den Haag 1945".

Andere artikelen over de geschiedenis van het Regiment of het museum:

- Vaandeldrager 134; "Het Prinses Irene detachement in Suriname" door Richard van de Velde.
- Vaandeldrager 135; "De "vijfde compagnie" van ons regiment" door Andy van Dijk en deel 1 van "Het muziekkorps van de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene" door Jan van Eck.

2. Overige publicaties;

De heren Marck Sloopweg en Victor Cozijn worden vanuit de Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene ondersteund bij hun research naar de bewapening van de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene tijdens de Tweede Wereldoorlog. Beide heren zijn experts op het gebied van klein kaliber vuurwapens en hebben eerder een toonaangevend boek over de bewapening van de politie geschreven. Het resultaat van hun speurwerk wordt - zeer waarschijnlijk - in 2021 gepresenteerd in boekvorm; "Koninklijk en Gewapend, handvuurwapens van de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene, 1941 – 1945".

Collectie

1) Inleiding.

De kerncollectie is dat deel van de collectie dat gezichtsbepalend is. De kerncollectie wordt gevormd door de deelcollecties die onmisbaar of van groot belang zijn voor de realisering van de missie en de doelstellingen en voor de positionering en profilering.

De kerncollectie bij de Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene bestaat uit alles wat te maken heeft met de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene. De cultuurhistorische waarde hiervan is groot, aangezien de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene tijdens de oorlogsjaren de traditie van de gehele Koninklijke Landmacht voortzette. De Regimentsverzameling is daarom bijzonder in de Collectie Nederland in zijn geheel en voor het Commando Landstrijdkrachten in het bijzonder.

2) Bruikleenobjecten:

Een belangrijk deel van de kerncollectie is in langdurige bruikleen verkregen van de "Stichting Historie en Documentatie Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene".

Een beperkt aantal objecten (elf) is in bruikleen verkregen van het Koninklijk Militair-historisch Museum (Legermuseum), inmiddels overgegaan in het Nationaal Militair Museum (NMM), deel uitmakend van de Stichting Koninklijke Defensiemusea (SKD).

De wapens, die in eigendom deel uitmaakten van de Regimentsverzameling, zijn in 2014 overgedragen aan de Rekvisieten Commissie Koninklijke Landmacht (RCKL). De onklaar gemaakte vuurwapens, zichtbaar in de huidige expositie, zijn daarna in bruikleen teruggekregen.

3) Poortwachters⁵ en ornamenten⁶.

De Regimentsverzameling beschikt over een viertal "6-pounder" antitankkanonnen (WO II), een "25 Ponder" (houwitser) en een pantserinfanterie wielvoertuig type DAF YP 408. Deze zijn zichtbaar bij de museumgebouwen en de - tussen het museum en de Regimentsmess "Congleton" gelegen - bataljonsappelplaats. Daar bevindt zich ook het GFPI-monument. Het door de Rekvisieten Commissie KL (RCKL) toegezegde pantserrupsvoertuig YPR-765 PRI is (nog) niet overgedragen.

---

⁵ Poortwachters zijn voertuigen, vliegtuigen of ander groot materieel, ter aankleding van een locatie.

⁶ Ornamenten zijn monumenten, standbeelden etc.

4) Uitleen collectie:

Het beleid van de Stichting Brigade en Garde Prinses Irene is erop gericht de collectie voor een zo groot mogelijk publiek toegankelijk te maken en onderzoek van de collecties mogelijk te maken. Ook een verzoek voor uitleen kan rechtstreeks worden gericht aan de conservator bijv. voor een bepaalde tijd in het geval van een expositie, voor onderzoek of voor educatieve doeleinden. De conservator neemt alleen tijdig ingediende, schriftelijke verzoeken in behandeling, waarin de bruikleennemer informatie verschaft over zichzelf en over het doel en duur van het bruikleen.

Bruiklenen/objecten worden alleen verstrekt aan rechtspersonen, niet aan particulieren. In de bruikleenuitvoering worden de voorwaarden van het bruikleen vastgelegd, die aansluiten bij wat in de museumwereld gebruikelijk is. Deze voorwaarden betreffen tenminste garanties voor de veiligheid en het behoud van de objecten, afspraken over het gebruik ervan, de periode, het transport en de verzekering.

Diverse stukken uit de collectie zijn permanent ondergebracht in de gangen en kantine van het stafgebouw (gebouw 242, 1^e verdieping), in het kantoor van de Regimentscommandant (gebouw 242, kamer 125) en in de Regimentsmess "Congleton" (gebouw 10).

De conservator heeft de organisatie van het Bevrijdingsmuseum Zeeland in Nieuwdorp ondersteund bij de (her)inrichting van hun expositie. Objecten uit de Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene zijn in 2020 – semipermanent of vanwege de viering van 75 jaar vrijheid – tentoongesteld (geweest) in; het "Oude Raadhuis" in Oirschot, Museum "t Oude Slot" in Veldhoven, Oorlogsmuseum in Overloon, "Bevrijdingsmuseum Zeeland" in Nieuwdorp en in de historische collectie van het Korps Commandotroepen.

5) Bewapening Vaandelwacht

De Regimentsadjutant J.J.H. (Joost) Borrenbergs verzocht de conservator om advies en argumentatie voor de (historisch correcte) herbewapening van de Vaandelwacht van het Garderegiment Fuseliers Prinses Irene. De Lee Enfield is in de Tweede Wereldoorlog in gebruik geweest bij de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene en was bij navraag in voldoende aantal beschikbaar bij de Rekwisieten Commissie (RCKL).

De Vaandelwacht met de huidige bewapening (met bajonet).

In november kreeg het Regiment de toestemming vanuit het Bureau Ceremonieel (CLAS) om de Vaandelwacht uit te rusten met de Lee Enfield. Door de RCKL werden zeven - onklaar gemaakte - Lee Enfields incl. wapenriem en magazijn op bruikleen verstrekt. De bijbehorende bajonetten (nr. 4) waren niet voorradig en worden nog verworven. Voor de opslag van de wapens werd door Pascal Oude Tijdenhof een speciale wapenkast gemaakt. De wapens worden bij de viering van 80 jaar Regiment in gebruik genomen.

De "nieuwe" wapens voor de Vaandelwacht in de wapenkast en (midden) militairen van de Prinses Irene Brigade met Lee Enfield en bajonet nr. 4 in 1944.

Afstoting, schenking en verwerving

Afstoting.

In 2020 werden er geen stukken of objecten uit de collectie afgestoten.

Schenking.

In mei werd door personeel van de Historische Collectie Regiment Stoottroepen Prins Bernhard een plaquette aangeboden van het A-Team 17 (NL) Mechbat GFPI IFOR 2.

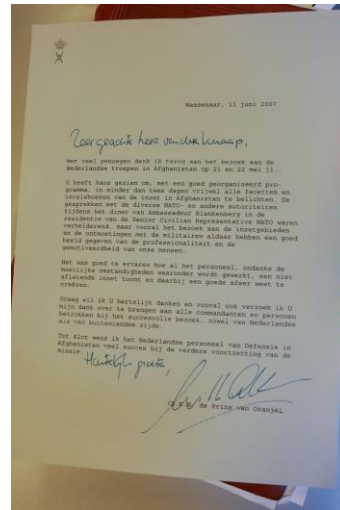
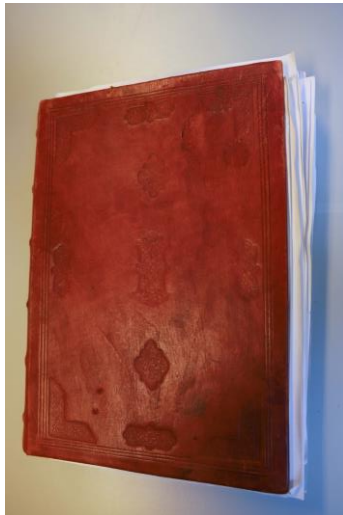
Begin 2020 werd er contact gelegd met Mevr. England, dochter van een Ireneeman. Zij had na het overlijden van haar vader diverse herinneringen en objecten aan zijn tijd in de Irenebrigade gevonden en wilde deze graag overdragen aan de Regimentsverzameling. Er werden vergaande afspraken gemaakt over een bezoek aan de Regimentsverzameling in mei 2020 en het deelnemen aan activiteiten i.h.k.v. "75 jaar Vrijheid" op 4, 5 en 8 mei. Helaas gooide COVID-19 ook hier roet in het eten en werd het bezoek uitgesteld. Er is goede hoop dat de schenking in 2021 kan plaats vinden.

In mei 2020 schonk de zoon van wijlen dhr. Elbers een groot aantal artikelen uit de nalatenschap van zijn vader. Het betrof hierbij zijn transportkist met diverse uniformstukken, foto's en oorkondes uit de tijd dat hij diende bij 3 GRPI. Buitengewoon interessant is de door hem bewaarde documentatie en de enorme hoeveelheid persoonlijke aantekeningen die hij in Engeland maakte als instructeur bij de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene.

In juli 2020 schonk Luitenant-generaal b.d. Hans van Griensven het "visitorsbook" van de Task Force Uruzgan 2 (TFU 2) incl. een aantal bijbehorende foto's en een persoonlijke bedankbrief van (toen) Kroonprins Willem-Alexander. De commandant en kern van de Staf TFU 2 bestond uit militairen van de Staf en Stafcompagnie 13 Mechbrig en de inzet vond plaats van januari tot augustus 2007. De Stafcompagnie 13 Mechbrig is registratief ingedeeld bij het Garderegiment Fuseliers Prinses Irene. Het in leer gebonden boek is begin 2007 gekocht in Afghanistan.

In een persoonlijk woord schreven diverse civiele en militaire (V)VIPs in 2007 in dit boek een dankwoord of een persoonlijke boodschap over de missie en haar troepen. Bezoekers waren naast Prins Willem-Alexander o.a. de Ministers van Defensie Henk Kamp en Eimert van Middelkoop, commandant ISAF, commandant RC/s en vele anderen.

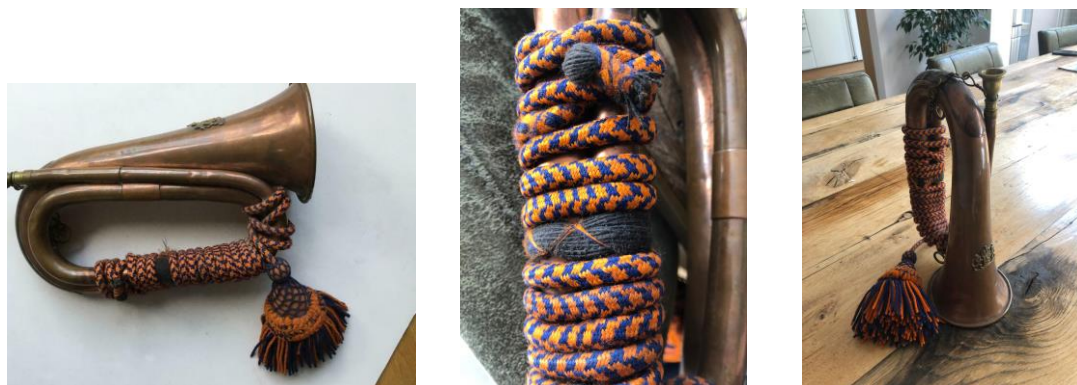
In november 2020 overleed Oud-strijder Burton Sanders. Door zijn zoon werd vanuit zijn nalatenschap van een schenking gedaan. Het overgrote deel van de persoonlijke memorabilia was bij leven al door Burton persoonlijk aan de Regimentsverzameling geschonken.

In december 2020 werd door dhr. F.J.M. (Frans) Dirks twee zilveren herdenkingsmunten met bijbehorende certificaten van echtheid geschonken uit de collectie "Nederland Herdenkt" van Edel Collecties. De munten zijn geslagen ter herinnering aan de Prinses Irene Brigade (1941 – 1945) en de viering van 70 jaar D-Day in 2014. Het materiaal van de munten bestaat uit koper verzilverd met zuiver zilver (999/1000), doorsnede 40 mm.

Verwerving.

De volgende stukken of objecten werden in 2020 middels aankoop toegevoegd aan de collectie:

In februari werd op Marktplaats een bugel c.q. signaalhoorn van het tamboerkorps van het Garderegiment Prinses Irene verworven. In 1948 werd dit muziekkorps bij het regiment in Arnhem opgericht. Eind 1991 komt er een einde aan het bestaan van het tamboerkorps. Formeel wordt het tamboerkorps niet opgeheven, maar wordt de traditie voortgezet door de Koninklijke Militaire Kapel (KMK). Bij bijzondere gelegenheden treedt de KMK nog wel op in het ceremonieel tenue van het Tamboerkorps Garderegiment Fuseliers Prinses Irene. De bugel is 27,5 cm lang, de doorsnee van de 'mond' bedraagt 10,5 cm en is omwikkeld met een soort invasiekoord en was nog niet in het bezit van de Regimentsverzameling.

In juni kon, ook via Marktplaats, beslag worden gelegd op een in 1945 in Engeland vervaardigde pompstok voor een mortierstuk. Eenzelfde mortier was in gebruik bij de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene en staat in stelling in een vitrine (display) in gebouw 8. Wapentoebehoren zijn relatief zeldzaam en de pompstok is daarom een welkome aanvulling op de (kern)verzameling. Eerder dit jaar werd ook een optisch opzetstuk voor het Mortier 3 Inch verworven.

Alle geschonken en verworven objecten zijn/worden geregistreerd in het collectieregistratiesysteem (ADLIB) van de Regimentsverzameling.

Bezoekers

De Regimentsverzameling - was zoals altijd - tot maart 2020 elke woensdag geopend, op de Regimentsjaardag en op afspraak. Ondanks de aanpassingen zoals aangegeven in de COVID-19 aanwijzing voor musea kan worden gesteld dat de Regimentsverzameling na maart 2020 niet meer toegankelijk is geweest voor bezoekers (zie punt 3)). Alle geplande bezoeken en activiteiten, mede voor "75 jaar Vrijheid", werden gecancelled. M.n. de afspraken voor ondersteuning met tijdelijke exposities van de herdenkingsactiviteiten in Hedel, Wageningen en Den Haag waren in vergevorderd stadium.

1) Samenstelling van de bezoekers tot maart 2020:

- Fuseliers, oud-Fuseliers en hun relaties m.n. op de Regimentsjaardag.
- Individuele bezoekers, in de meeste gevallen geïnteresseerd in militaire geschiedenis, personen of hieraan gerelateerde onderwerpen.

2) Onderzoek rolstoeltoegankelijkheid:

Op woensdag 19 februari bezocht Vz CCKL – dhr. Herman Steendam - samen met dhr. Merijn Cost Budde, een rolstoelafhankelijke vrijwilliger bij de historische collectie Veldartillerie, onze Regimentsverzameling. Merijn doet onderzoek naar de toegankelijkheid en de beschikbare faciliteiten voor gehandicapten bij de verschillende historische collecties CLAS. De bevindingen van het bezoek leidde niet tot aanpassingen in de gebouwen.

3) Sluiten van Historische collecties KL:

Op vrijdag 13 maart werd door de Vz CCKL bericht dat, in overleg met Chef Kabinet CLAS, de Historische Collecties van de Landmacht in ieder geval tot 31-3-2020 voor publiek werden gesloten en de werkzaamheden voor de vrijwilligers tot het strikt noodzakelijke moest worden beperkt. Na 1 september was de Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene weer "corona-proof" toegankelijk voor bezoekers, maar werd in oktober op last van Commandant Landstrijdkrachten alsnog voor de rest van het jaar gesloten.

4) Aantal bezoekers:

Het geschatte aantal bezoekers aan de Regimentsverzameling in 2020 bedroeg ondanks de langdurig opgelegde sluiting toch nog 225 personen.

Conclusie en vooruitblik 2021

Het bestuur van de Stichting Brigade en Garde en de vrijwilligers van de Regimentsverzameling kijken terug op een buitengewoon teleurstellend jaar 2020. Mede vanwege de afgelasting van vele activiteiten en publiciteit van "75 jaar Vrijheid", tal van andere (regiments)activiteiten en de opgelegde sluiting. Daarnaast is de herijking voor de museumregistratie van de Regimentsverzameling (nog) niet afgerond.

Het jaar 2021 staat voorlopig nog in het teken van beperkingen i.v.m. COVID-19 en activiteiten vanwege de viering van "80 jaar Regiment". De Regimentsverzameling is gereed (COVID-proof) om na toestemming direct weer open te gaan.

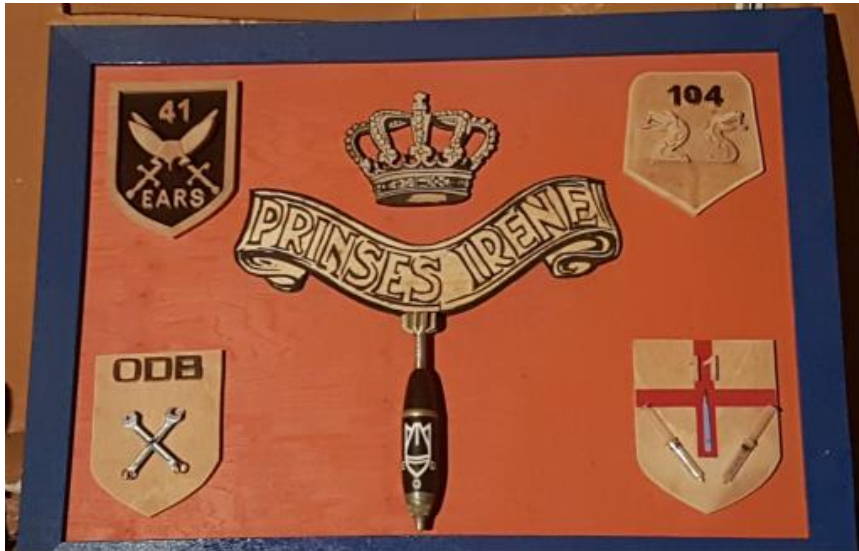
Naar verwachting zal de uitreiking door Z.M. de Koning van het Vaandelopschrift "Derafshan 2007" in beperkte kring in het voorjaar van 2021 plaats vinden. Het bestuur van de Stichting Brigade en Garde kijkt er naar uit om het Vaandel met cravate te zien defileren tijdens "80 jaar Regiment".

Ondanks de pandemie blijft het van belang dat de Regimentsverzameling een bijdrage kan blijven leveren aan de vorming en traditiebeleving van de fuseliers binnen en buiten het Regiment. Dat een bezoek aan de Regimentsverzameling voor reünisten, veteranen en post-actieven en hun thuisfront en enthousiaste (civiele) bezoekers een doorgang kan vinden. Naar verwachting zal in 2021 – eindelijk - het pantservoertuig YPR 765 PRI als poortwachter worden toegevoegd aan het zgn. historisch cluster.

Voor het komende jaar ligt de focus weer op het inbedden van het onlangs geschonken en verworven materiaal in de collectie, kleinschalige infrastructurele aanpassingen en herijking museumregistratie. Verder loopt

het plan voor het versterkt opnemen van de geschiedenis van onze 2^e generatie (1979 – 2001; “Vredesmissies”; inzet op Cyprus en op de Balkan) en 3^e generatie veteranen (2001 – heden; “War on Terror”; inzet in Afghanistan, Irak en Mali) door. Nieuwe operationele inzet van fuseliers in 2021 kondigt zich al weer aan: Irak en Litouwen.

Eenheidsbord LRRPTG-4 MINUSMA (Mali)

Herinrichting van de expositie is daarvoor mede noodzakelijk. Het telkens uitstellen van de aangekondigde renovatie van de gebouwen (gebouw 8 heeft al meer dan twintig jaar geen groot onderhoud gehad) zit dit project in de weg. Grootschalige herinrichting is pas zinvol (en efficiënt) na een volledige renovatie. De prioriteit bij, en financiering van de vernieuwing en renovatie van de infrastructuur op de Genm de Ruyter van Steveninck-kazerne ligt de komende jaren bij de legeringsgebouwen.

Door het gebruik te maken van de “Regeling voor KleinSchalige Aanpassingen” zal er worden getracht om de meest noodzakelijke renovaties uit te laten voeren. D.w.z. de toiletgroep verder te laten vernieuwen en aanpassen (invaliden) en de plafonds te onderhouden. Er is verder geen zicht op toewijzing van enig budget of prioriteit, zodat er naar alternatieve en tijdelijke wegen gezocht moet worden.

Verder moet er worden gekeken naar de mogelijkheden voor “zelfwerkzaamheid” en externe ondersteuning van bijvoorbeeld de Genie in de periode dat de Regimentsverzameling Brigade en Garde gesloten moet blijven. Ook moet de mogelijkheid en wenselijkheid voor een bewakings-/beveiligingssysteem worden gezien mede in relatie tot de verzekering. Deze activiteiten worden niet beperkt door de publieke sluiting van de Regimentsverzameling en kunnen doorgang vinden.

Verzendlijst

Intern defensie:

Commandant Landstrijdkrachten
Landmachtadjutant t.b.v. RAKA

CLAS Bureau Ceremonieel en Protocol;

- CLAS Bureau Ceremonieel en Protocol t.a.v. voorzitter TCKL
- CLAS Bureau Ceremonieel en Protocol t.a.v. voorzitter CCKL
- CLAS Bureau Ceremonieel en Protocol t.a.v. voorzitter RCKL

Commandant 13 Lichte Brigade
Commandant Garderegiment Fuseliers Prinses Irene
Commandant Basecommando Genm de Ruyter van Steveninckkazerne

Extern defensie:

Het Museumregister
Koninklijke Stichting Defensiemusea
Historische Verzameling Regiment Limburgse Jagers
Nationaal Fonds voor Vrede, Vrijheid en Veteranenzorg (vfonds)
Gemeenschappelijk Overleg Regimenten en Korpsen KL (GORK KL)

Stichting Brigade en Garde Prinses Irene:

- Vereniging Oud-strijders Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene
- Vereniging Oud-strijders Indië-bataljons Garderegiment Prinses Irene
- Vereniging van Veteranen Garderegiment Fuseliers Prinses Irene
- Vereniging van Officieren der Garde Fuseliers Prinses Irene
- Regiment Onderofficieren Vereniging
- Genootschap "Vrienden van de Fuseliers"
- Vrienden van de Westenberg
- Stichting Steunfonds Prinses Irene en Generaal Noothoven Van Goor Fonds

Archief Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene

Dit jaarverslag wordt tevens gepubliceerd op de website van de Stichting
Brigade en Garde Prinses Irene;
<https://www.fuseliers.nl/Regimentsverzameling/beleidsplan-en-verslagen/>